

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenjskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 222.

V Ljubljani, v ponedeljek 28. septembra 1896.

Letnik XXIV.

P. n. državnozborskim volilcem kmetskih občin v sodnih okrajih Ljubljana, Vrhnika, Litija, Zatičina, Ribnica in Lašče!

V svesti si svoje odgovornostipolne dolžnosti in popolno prepričan o umestnosti svojega ukrepa, sklenil je „osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke v svoji seji dne 30. avgusta t. l. priporočati gg. volilcem za kandidata

dr. Ivana Šusteršiča.

Zadovoljen zaključil je odbor to važno sejo, ker se je vendar le doseglo popolno soglasje, kajti celo dr. Gregorič, ki se je jedini zdržal glasovanja ter je pred glasovanjem izjavil, da ne bo glasoval za, pa tudi ne zoper, ni čisto nič oporekal soglasnemu sklepu odborovemu. — Toliko večje pa je bilo iznenadenje, ko je že drugi dan začel dr. Gregorič rušiti disciplino, rekoč, da se je spremislil, ter začel agitacijo zoper sklepe osrednjega volilnega odbora katoliško-narodne stranke.

Vsled tega se je začela skrajno-silna pogubonosna agitacija mej somišljeniki naše stranke. Podpisani odbor neče proti nikomur vprizoriti kakih sumničenj, vendar to si šteje v dolžnost povdariti, da taka agitacija, kakoršno razvija brezimni, „krščansko-socijalni slovenski odbor“, se ne more razviti v stranki, marveč **izven** stranke, kar spričuje tudi koketovanje „Narodovo“ s to agitacijo.

Zato si podpisani odbor šteje v svojo sveto dolžnost, resno dvigniti svoj glas ter klicati vsem somišljenikom v spomin, da sloga jači, nesloga tlači. Najmočnejša stranka brez discipline je mrtva, a stranka, v kateri vlada jedinstvo, je močna, četudi je majhna. Katoliško-narodna stranka zahvaliti se ima za vse svoje lepe vspehe, kar jih je dosegla, jedinstvo; njena smrt pa bi bila nejedinstvo.

Zato ponavlja podpisani odbor v tem resnem času, ko so skoraj pred durmi splošne volitve v državni zbor, vsem volilcem klic: v slogi je moč!

Volite na dan volitve brez izjeme moža, katerega Vam priporoča osrednji volilni odbor, moža, ki je nadarjen in učen, da se more meriti z vsakim tekmečem, moža, čegar javno življenje nam je porok o njegovem pravem verskem prepričanju in odločno narodnem mišljenju, o katerem spričujejo tudi naši liberalni nasprotniki, da je cel mož, najbolj s tem, da ga tako strastno napadajo in črtijo, volite soglasno **dr. Ivana Šusteršiča!**

S tem klicem in s to prošnjo za slovo v zadnji uri izpolnjuje podpisani odbor svojo vestno dolžnost, ker je prepričan, da vsak, kdor dela drugače, ruši dobro stvar, katero zastopa naša stranka, in jo izpostavlja v posmeh nasprotnikom ter si vzlasti za prihodnje volitve in za bodočo katoliško-narodno organizacijo nakopuje odgovornost, katere bi si podpisani odbor ne upal nositi. Osebnosti pozabimo, družijo naj nas vse skupno dobra katoliško-narodna stvar.

Osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke.

Naše volitve.

Iz Spod. Štajerskega, 27. sept.

Volitve v dež. zbor so končane. Kmečko ljudstvo se je oziralo na želje političnega shoda zaupnih mož v Mariboru dne 17. avg. in z navdušenjem volilo za kmečke skupine odločene kandidate. Bili smo edini v Mariboru na shodu in enako edino je postopal naš narod pri volitvah. Le Bizeljanci so zopet pokazali, kakega duha da so. Kakor so pred 12. leti hoteli na noge pomagati nemškutarskemu poslancu Znidaržiču zoper narodnega kandidata Jermana, tako so tudi letos delali spakadije pri deželnozborski volitvi. Naj vendar pomislijo, da bivajo na slovensko-hrvaški meji in naj se sramujejo stopičati vedno za breškimi nemškutarji na sramoto našega naroda! Vrh tega se nam je izneverilo nekaj volilnih mož krog Maribora.

Temu se ni čuditi; kajti v teh okrajih je svet preplavljen od Nemcev in nemškutarjev. Pa ti nasprotni glasi so kakor svetel meteor, ki se zasveti, pa pade in zatemni za vsikdar.

Nekdaj so nam povsod Nemci stavili nasprotnae kandidate tudi v kmečkih skupinah, a letos v obče ne več. Če je še kje kateri bil, sami niso resno mislili z njegovo kandidaturo. Tako stojijo dandanes

naši poslanci na trdnem stališču, pomlajeni so s pomlajenim narodom, pri katerem imajo svojo krepko zaslombo. V znamenju abstinence so stopili pred svoj narod in narod se je navdušeno odzval njihovem željam.

On hoče do svojih pravic in zato se povsem strinja z vodstvom in ukrepi svojih modrih poslancev. Dokler nas bo nemškoliberalna in nacionalna brezobzirnost potiskala nazaj kot kak inferijoren narod, želi narod, da ostanejo vrli poslanci doma, da ne služijo ž njim vred nemški krutosti v Gradcu v posmeh. Ako se jim pa razveljavijo mandati, boče jim jih narod zopet polnoštevilno priboril.

Toda žalosten je pogled na naše mestne in trške skupine, kjer so prodrli sami prusofilski kandidati. Da bi bili ti poslanci izvoljeni od Nemcev, naj bi že bilo. Pa prišli so na krmilo in premagali naše kandidate s pomočjo tistih, ki so nam bratje po krvi in narodnosti. Naši trgi so bili pred 50 leti popolnoma slovenski, nemški jezik je bil v rabi le pri nekaterih vselnikih.

Tudi v Celju in drugih manjših mestih ni bilo veliko drugače. A dandanes so naši trgi večinoma preplavljeni ne od Nemcev, ampak od slovenskih izdajic, posebno tam, kjer bivajo uradniki. Li ni gorostasna ironija, da Rogatec na slovenskohrvaški

meji s 600 prebivalci odda komaj 3 glase narodnemu kandidatu? Evo ti prototip slovenskohrvaškega renegatstva, kjer so pred 60 leti samo štiri osebe bile večje nemškega jezika! Da če tudi v naših mestih in trgih boljše biti, upamo. Svaka sila do vremena! —n.—

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. septembra.

Organizacija v mladočeški stranki.

Jutri se snidejo v zlati Pragi mladočeški deželni in državni poslanci, da se temeljito posvetujejo o nadaljnem postopanju v deželnem in državnem zboru. V nekem oklicu, kakoršnega razpošilja izvrševalni odbor mladočeške stranke, se glasi: „V tako važnem času, kakor je sedanj, morajo prenehati vsi razločki mej strankami in klub mladočeških poslancev mora pokazati z jedinstvo in slovo, da si prizadeva, doseči samo skupni smoter. Treba se je prav skrbno pripraviti na bodoče volitve. Strankino vodstvo je v sporazumljenju z zaupnimi možmi že izvršilo celo vrsto priprav in utrdilo organizacijo; posebno pa je pomnožilo število zaupnikov mej onimi slojevi, ki dosedaj niso imeli volilne pravice; odbor je preskrbel vse potrebno za uspešno agitacijo in

5. 15 Jk

dolžnost vsakega posamnika je, da marljivo deluje v svojem okrožju." Oklic omenja slednjič uspehov pri zadnjih volitvah ter bodri ljudstvo, naj po moči pripomore do še sijajnejših uspehov. Tako postopajo Mladočehi pred vsakimi volitvami, ker dobro vedo, da ne uklonijo zastoj sicer ponosnih glav, kajti le svojim dozdev. nasprotnikom se imajo zahvaliti, da ne prodró tudi drugi češki kandidati v neljubem številu.

Poslanec Campi o potrebi italijanskega kluba v državnem zboru. Južnotiroški-poslanec Campi je poročal minule dni o svojem delovanju v državnem zboru; govoril dalje je časa o deželni avtonomiji, volilni preosnovi ter narodnem vprašanju. Pri tej točki je posebno naglašal, da se morajo popolno odpraviti še obstoječe nemške šole na južnem Tirolskem. Konečno pa je prešel govornik na strankarske razmere, kakoršne navstanejo baje po dovršenih državnozborskih volitvah v državnem zboru. Poslanec Campi se boji „slovanske in klerikalne“ večine, ki bo potisnila v kot liberalne korifeje in s tem še bolj poostrila narodnostni boj. Vsekako bode toraj nujna potreba za manjše narodnosti, da se njihovi zastopniki v državnem zboru tesno združijo v skupno delovanje. Tudi italijanski poslanci, ki dobe po novem volilnem redu štiri nove moči, morajo misliti na ustanovitev italijanskega kluba, ker sicer bi bili popolno brez vsake moči. Akoravno so se dosedaj ponesrečili vsi taki poskusi, upa govornik, da se izvede sedaj ta korak zelo ugodno. Na ta način nameravajo Italijani premagati svoje nasprotnike ter si priboriti svoje pravice, akoravno bi morali po vsi pravici priznati, da uživajo več pravic, kakor katerikoli drugi narod.

Starorusinski strankarski shod. Minule dni se je vršil v Zolkievu strankarski shod Starorusinov, na katerem je posebno dolgo časa govoril državnozborski poslanec Romanczuk. Govornik je v prvi vrsti izrazil svoje obžalovanje, da rusinski klub v državnem zboru ni hotel vztrajati v opoziciji nasproti vladi in se zjediniti z mladočeškimi poslanci. Na njegov predlog se je vsprejela nato resolucija, v kateri se pozivljejo vsi Rusini brez razločka strank, naj pri bodočih državnozborskih volitvah solidarno postopajo in pošljejo v državni zbor samo take može, ki se bodo izjavili, da vztrajajo v opoziciji. Konečno se je še sklenilo, da se izreče dosedanjemu državnozborskemu poslancu Wachnianinu nezaupnica. — „Slovo Polskie“ pripominja k temu poročilu, da je ta sklep najbrže sad mladočeške agitacije, ki nameravajo v zvezi z rusinskimi poslanci zopet z vso silo nasprotovati vladi in jo z raznimi predlogi ovirati v njenem postopanju. O uspehih na strani opozicijonalcov seveda sedaj še ni govoriti.

Protiframasonski shod v Tridentu. Svojo udeležbo na shodu so naznanili nadalje namestni škof msgr. Schneider kot namestnik kardinala Gruscha, nadalje škofje iz Bellune in Padove po zastopnikih. Izmed lajkov se udeležé shoda mej drugimi tudi princ don Ferdinand Gonzaga iz Mantove, grof Leon Taksil iz Pariza, državnozborski poslanec opat Treuinfels in mnogo drugih.

Položaj v Makedoniji je postal v zadnjih dneh precej neugoden. „Pol. Corr.“ poroča namreč, da se pomikajo vstaške čete še vedno proti tesalski meji, akoravno jo straži pet pehotnih bataljonov in dva topničarska polka. V zadnjih dneh so planile čez mejo tri manjše čete, ki štejejo kakih 16 do 30 mož, in jedna večja, broječa nad 200 vstašev. Skoro sleherni dan se ponavljajo mej vstaši in vojaki večje ali manjše praske, ki pa izpadejo večinoma nepovoljno za vstaše. Izjemo dela dosedaj le boj pri Floriji, kjer se je vstašem postavilo v bran poldrugi bataljon vojakov, od katerih jih je pa padla skoro polovica. Solunski vali je prosil neki že novih vojnih močij, vsled česar odrine v kratkem osem bataljonov s Krete v južno Makedonijo. V prvi vrsti so vzrok vseh nemirov grški podaniki, akoravno so se ti že opetovano izjavili, da so sovražniki takih preprirov in so vkljub temu turška oblastva mnogo izmed njih vtaknila v zapor.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. septembra.

(Volilno gibanje.) Iz litijskega, zatiškega, ribniškega in loškega sodnega okraja so nam došla včeraj in danes jako ugodna poročila glede jutrajšne državnozborske volitve. Po teh zanesljivih poročilih je kandidatu katoliško-narodne stranke, dr. Ivanu Šusteršiču, zagotovljena velika večina.

(Krščansko-socijalni volilni odbor?) V sobotnem listu smo objavili izjavo „slovenskega katoliškega delavskega društva“, s katero odbor izjavlja, da se društvo kot tako ne udeležuje sedanjega volilnega manevra. Na dotično našo notico so razposlali nekateri odborniki tega društva nek tiskan odgovor, v katerem pravijo, da se popolnoma strinjajo s kandidaturo dr. Gregoriča. Nadalje obžalujejo, „da se spreminja v volilne agitacije besedilo izjave odbora z dne 19. t. m.“ — Te besede so — ali namenoma, ali brez namena, tega ne vemo — tako postavljene, da se vzdržuje mnenje, kakor da bi bili mi izjavo spremenili ali pokvarili, da smo jo mogli uporabiti za agitacijo. Temu nasproti konstatujemo še jedenkrat, da je od nas objavljena izjava do črke takaka, kakor je bila sklenjena v odboru „slovenskega katol. del. društva“. V dokaz temu je izjava vsakemu volilecu na vpogled.

(Prezentovan je) za župnijo Knežak č. g. Al. Pehani, kapelan v Sodražici.

(Nečuvni napadi), s katerimi sobotni „Narod“ pobija kandidata katoliško-narodne stranke dr. Ivana Šusteršiča, morajo pač tudi zadnje pomiselke odstraniti proti tej kandidaturi. Kogar se nasprotni list tako boji, da rabi proti njemu najgrše orožje, tacega se mora stranka oklepiti in veseliti, da ga ima v svoji sredi. Morda tudi krščanski socijalni slovenski volilni odbor spozna sedaj, na kakšen mlin da s svojo agitacijo napeljuje vodo.

(Nove neresnice in zavijanja.) Brezimni „kršč.-socijalni“ (?) volilni odbor razposlal je v soboto zopet novo okrožnico med svet. Tudi ta je vredna svojih prednic, ker tudi v njej mrgoli neresnic in zavijanj. Prva neresnica je, da „osrednji volilni odbor katoliško-narodne stranke“ usiljuje za poslanca g. dr. Ivana Šusteršiča, češ da ga ljudstvo ne mara. Mnenje naših zaupnih mož je popolnoma soglasno z mnenjem našega katoliškega ljudstva in ti zaupni možje so se izrekli po odpovedi dr. Žitnika za dr. Šusteršiča. Druga neresnica je, da dr. Šusteršič ni priljubljen. Resnica pa je: Povsod, kjerkoli žive v naši domovini možje, katerim bije v prsih katoliško srce, se ljubi in spoštuje tudi ime in oseba moža čistega katoliškega prepričanja, ime našega kandidata dr. Ivana Šusteršiča. Kjer pa to ime ni priljubljeno, tam ga ali ne poznajo, ali pa so premošeni in preslepljeni od liberalnih načel. — Sicer je pa tudi dr. Gregorič v seji osrednjega volilnega odbora skoraj nešteto krat ponavljal, da sta mu oba gospoda dr. Žitnik in dr. Šusteršič enako ljuba in draga ter oba sposobna za državno poslanstvo. Nadaljna neresnica je, da bi bil dr. Gregorič pri seji „osrednjega volilnega odbora“ dne 30. avgusta izjavil, „da v tem položaju, ker itak nič ne pomaga, se vzdrži glasovanja, pridrži si pa vse eventualne korake“. Da teh besed dr. Gregorič v seji dne 30. avg. ni govoril, to more z mirno vestjo pet pri čs prisego potrditi. Istih pet pri čs more pod prisego potrditi tudi to, da se je kazal dr. Gregorič v isti seji zadovoljnega s kandidaturo dr. Šusteršiča, ki se je v tej seji soglasno odobrila, ter da ni pokazal pri tem sklepu nikakega nasprotnega znamenja, še manj pa izgovoril kako besedo, ki bito kazala.

(Odhodnica na čast g. vodji M. Hubadu) se je v soboto večer v prostorih „Narodnega doma“ sijajno izvršila. Prostorna sokolova dvorana je bila napolnjena izbranega občinstva, katero je s tem očitno pokazalo, kako zna ceniti velike zasluge Hubadove za slovensko glasbo. Naj bi se g. umetnik po dovršenih študijah le kmalo zopet povrnil v domovino, ki mu bode hranila najhvaležniši spomin.

(Slovensko gledališče.) Uprizarjanje izvirnih dramatičnih in glasbenih del spada mej prve naloge slovenskega gledališča, saj je sicer nemogoče, da se razvije slovenska drama in dramatična glasba. Vodstvo slovenskega gledališča se zaveda te svoje dolžnosti in je zategadelj določilo, da se prihodnja sezona otvori z izvirno dramo iz peresa jednega najuglednejših slovenskih pisateljev, z dramo „Iz osvete“, katero je spisal prof. Funtek. Glavna skušnja za to dramo bo v torek zvečer, ustop pa bo dovoljen samo povablencem. Igra je tako dobro študirana, da bode brez dvoma otvoritvena predstava prava elitna predstava. Zanimanje za to predstavo je občno, saj je pa tudi redka prilika, videti na odru delo domačega pisatelja. Druga

predstava bode v nedeljo, dne 4. oktobra; igral se bode Shakespearjev „Otello“, kateri je prišel lani prvič na naš oder, a se na nedeljo še ni igral. Upati je, da bode občinstvo v bodoči sezoni dramatične predstave tako marljivo obiskovalo, kakor navadno obiskuje operne. — Vstopnice za otvoritveno predstavo se že prodajajo v trafiki gospoda Sešarka.

(Na c. kr. državni gimnaziji v Kranju) se je letos vpisalo 280 javnih učencev in 2 privatista, za prvi razred 96. Otvoril se je s tem šolskim letom že četrti razred; v prvem in drugem imamo vsopredne razrede.

(Kmetijsko-kemično poskuševališče) za Kranjsko v Ljubljani je dovolilo c. kr. kmetijsko ministerstvo. Potrebne priprave bode izvršil naš rojak Dr. Ernest Kramer, predstojnik enakega zavoda v Celovcu.

(Nova garnizijska bolnišnica.) Da se določi stavbena črta za novo zgradbo, bode dne 3. oktobra na lici mesta ogled. Zidalo se bode v Vodmatu nasproti deželne bolnišnice.

(Fotografija osovja slovenskega gledališča) je izpostavljena v Kolimanovi prodajalnici na Mestnem trgu.

(Iz Adlešič) 26. septembra. Danes po noči ob 3/4 2. uri čutili smo pri nas lahek potres.

(Darovi.) Za msgr. Jeranovo dijaško mizo: Neimenovana 1 gld. 50 kr. — Č. g. J. Brenc, župnik pri Sv. Gregorju, 2 gld. — Č. g. J. Hladnik, župnik v Gočah, 10 gld. — Gosp. Fr. Birk, stolni vikar v Ljubljani, 10 gld. — Bog plačuj stotero!

(Mesto venca) na grob g. Helene Tomažič-eve daroval je p. n. preč. g. kanonik Janez Rozman, katoliškemu društvu za delavke 5 gld.

(Iz Zagerja.) To je bilo veselje mej našimi naprednjaki (liberalci nočejo biti več), ko nas je zapustil naš splošno priljubljeni gosp. kapelan Tom. Rožnik. Samega veselja so si meli roke. Kaj mislite, g. urednik, koliko je pa teh naših navdušenih narodnjakov, ki žive in gore za naš ubogi slovenski rod in zastopajo našo širno okrog 6000 duš broječo župnijo kot patentirani in privilegirani Slovenci? Žalibog da je samo jeden več kakor prstov na roki in nekoliko „repkov“. Da bi jih bilo trikrat, petkrat toliko, gotovo bi se včasih nekoliko opomnili mej sabo, da se v njihovih družinah nekoliko preveč lomi „tajé pohrusten“! Ker jih je pa tako malo, dajo drug drugemu korajžo. Tako korajžo je pokazal jeden izmed njih pretečeni teden v Slov. Narodu, kjer je obelodanil zgodovinsko imeniten dopis, ki bi kmalu zaslužil odlikovanje 20 krajcarjev in lično podobico v blagi spomin. Dopisnik se pritožuje, da je prejšnji g. kapelan preveč rogovilil. No ravno rogovilil ni, pač pa pobijal kriva liberalna načela in v Slovincu popravljaj vaše lažnjive dopise v Slov. Narodu. — Da bi njegov naslednik ne hodil po isti poti, podaja mu dopisnik blagih in zlatih naukov, katerih se mora držati, da ustreže tudi narodnjakom. Pa, vedi, šestica zagorska, da so minoli časi, ko so možje, kakor ste vi, kapelanom dajali nauke in nasvete. Možje, ki obračajo plašč po vetru, ki izven domačega kraja za kozarec vina zataje svoje liberalno srce in kažejo konservativen, če je treba tudi krščansko socijalen jezik, ti niso za nas. Z možmi, katerih narodnost se kaže le tam, kjer več kaže in več nese (kakor se je izrazil jeden izmed njih, jaz sem Nemeec ali pa Slovec, kjer mi bolje kaže) ne moremo orati. Mōž, kateri so o svojem času ad captandam benevolentiam pomagali polniti šulferajusko blagajno, ne moremo sprejeti za „inštruktorje“ v narodnem uprašanju. Samo rudeča srajca nam še ne dokazuje, da ste pravi Slovenci, vneti za ubogo ljudstvo. — Sam „živijo“ in „na zdar“ našemu delavcu in kmetu nič ne pomaga. Pokažite svojo navdušenost tudi v dejanji, pomagajoč uresničevati krščansko socijalni program, potem se bomo razumeli. Dokler pa samo zabavljate in podirate, kar mi zidano, tako dolgo gotovo ne bode miru.

(Slovečo obrtno razstavo v Berolinu.) pravi triumpf v tej stroki, si je minule dni ogledal naš rojak, župnik gospod Aljaž iz Dovjega. Ne more prehvaliti lepote, umetalne dovršenosti in pripravnosti raznih izdelkov človeškega uma in dlana, ki jih je ondu videl. Slišal je opere „Karmen“, „Prophet“, „Luzia“, vse mojstersko izvedene. Potoma se je mudil v mestih Praga, Brno, Aussig, Komotava. Planinsko društvo komotavsko ga je izvolilo častnim članom zaradi velicij zaslug za turistiko. Gospod Aljaž se je včeraj srečno povrnil v domovino. Zetlet je, da bi vrli župnik zanimivo potovanje v Berolin popisal, da bi tudi mi doma imeli nekoliko vžitka.

(Prigledni shod za deželne brambovce) se vrši dne 1. oktobra ob 9. uri dopoldne v novi domobranski vojašnici. Naknadni kontrolni shod je določen na 20. novembra.

(Nečloveška mati.) Vdovela Barba Jerman v Preserju, občina Homec, je imela svojo 21-letno slaboumno hčer od letošnje spomladi v temni kleti zaprto. Preiskava zoper brezsrčno mater se je pričela.

(Deželnozborske volitve na Koroškem.) Iz Celovca, 25. sept.: Danes so volila mesta in trgi. Kdor pozna naše razmere, lahko si tudi misli, kakšen je izid volitev v tej skupini. Nasprotna gospoda je bila lepo med seboj, ker se od naše strani nismo udeležili volitev. Povsod so izvoljeni pristaši takorimenovane „nemške-ljudske“, t. j. nacionalno-liberalne stranke. Kar smo že opetovano povdarjali, pokazalo se je namreč znova zopet pri teh volitvah: da mej našimi nasprotniki, naj se imenujejo liberalci ali nacionalci, ni prav nič razločka. Može, katere so imeli doslej za čiste liberalce, postali so čez noč nacionalci, pa tudi nacionalci brez obotavljanja volijo liberalca najstrožje observance (n. pr. Hocka!), kadar se jim tako bolj poda. V Celovcu je bil navidezno pred glavno volitvijo nekaj hujših liberalci in nacionalci. Le-ti so imeli shod, na katerem so do cela prezrli dosedanjega poslanca pl. Hiblerja in proglasili kandidatom dr. Lemiša in podžupana dr. Metinca, dva advokata. Mimogrede bodi omenjeno, da se je ta shod vršil precej burno. Za besedo se je oglašil stolni vikarij č. g. Weiss G. in z ostrimi besedami šibal nasprotnike, ki so kar rjovelj proti njemu. Takih častna nacionalna garda že dolgo ni slišala. — Tudi Hibler je napravil za se volilni shod, da poroča o svojem delovanju v deželnem zboru. Govoril je stari liberalci in privlekel na dan zastarele in že tolikokrat prežvekane fraze o nemštvu, cerkvi itd. Pa tudi ta zabavljica proti katoliški cerkvi in veri ga ni rešila več. Pri današnji volitvi sta namreč mlada nacionalca dr. G. Metnic, celovski podžupan, in dr. Jos. Lemisch dobila po 368 in 344 od 376 oddanih glasov. Hibler je potemtakem sijalno — pogorel. Mi za njim gotovo ne bodemo žalovali, ali s tem še nikakor ni rečeno, da je za njim prišlo kaj boljšega. V Šmohoru je zopet izvoljen veliki industrielec in bogataš Fr. Wirth, ki je na nekem volilnem shodu zagotavljal, da hoče v deželnem zboru posebno povzdigniti svoj glas zoper klerikalno agitacijo. Dr. Abuja je dobi 2 glasa! Tudi z mesti torej nič ni! — V Beljaku in Spitalu sta zopet izvoljena dosedanja poslanca dr. O. Steinwender in Karol Ghon, v St. Vidu pa Franc Pretner, ki je že tudi prej zastopal ta okraj. — Borba je bila v Brežah, kjer je zmagal dosedanjí poslanec Ehrenwerth proti novincu nacionalnemu agitatorju dr. Plochl. V Volšberku je zopet izvoljen Herbert Kerschnawe. — Vsako mesto ima takega poslanca, kakoršnega zasluži, in zato se ne čudimo, da bode Velikovec itd. še nadalje zastopal sloviti — Plavec. V mestih je mnogo gnjilega. Ne čudimo se, ko vidimo zastopstvo mest v takih rokah. Za veliko posestvo je izdal konservativni volilni odbor, oziroma v njegovem imenu mil. gosp. knezoškof poziv, da se konservativna stranka letos v tej kuriji ne udeleži volitev.

(Iz Celovca.) Odbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem je objavil sledečo zahvalo: „Danes izpolnjujemo prijetno dolžnost, ko se srčno zahvaljujemo vsem volilcem in volilnim možem za junaško in neustrašeno obnašanje pri končanih deželnozborskih volitvah. Zmaga je naša! To je nam najlepše plačilo. V dveh okrajih, v velikovškem in šmohorskem, smo sijajno zmagali; v beljaškem in celovškem vsaj dosegli častne manjšine. Upamo, da prihodnjič zmagamo še tu. Hvala volilcem, volilnim možem, govornikom po naših shodih, sploh vsem, ki so pripomogli k naši zmagi! Živeli! Ne udajmo se! — Odbor katoliško-političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.“

(Koroške novice.) Predsednik celovške c. kr. deželne sodnije stopi dne 6. okt. v pokoj. — Celovško gledališče se je odprlo dne 26. septembra. — Dvorni svetovalec J. Kopp pri deželni vladi celovški stopi v pokoj. Na njegovo mesto pride menda

nekdo z Dunaja. — Shod koroških čebelarjev v Celovcu, dne 13. t. m., je bil dobro obiskan. Sklepali so, kako naj se povzdigne čebeloreja na Koroškem. — Blizu Spodu. Dravberga se je razbila na Dravi neka „šajka“. Jeden delavec je utonil. — G. Tatschlu v St. Pavlu so pogorela gospodarska poslopja. Zgorela je vsa krma in tudi 4 teleta. Škoda je ogromna. — V Volšbergu se je ustanovilo novo katoliško-ljudskodelavsko društvo. Dobro! — Na Mostiču je 25 letni delavec A. Rodler delal v neki jami. Zasil ga je pesek, da se je zadušil pod njim. — Gosp. Peter Markovič, vrli slikar v Rožeci, je lepo naslikal preč. g. predsednika Mohorjeve družbe, stolnega prošta dr. Val. Müller-ja. Slika je zelo dobro zadeta! — Naš rojak, g. akad. podobar Vek. Progar v Celovcu izdeluje sedaj novi veliki altar za farno cerkev v Velikovecu. Delo se bliža že svojemu koncu. Posebno znamenita bođe glavna podoba sv. Magdalene pri nogah Jezusovih. Oltar je izrezljan zelo lepo iz lesa v gotičnem slogu in bođe imeniten kras Velikovecu, pa v čast našemu rojaku. — Liberalni listi v zadnjem volilnem času kar besnijo zoper nas. Po vrsti obirajo naše zaslužne rodoljube. V kratkem času so nakopičili po teh časnikih toliko nesramnosti, lažij, obrekovanja in neumnosti, da že od daleč smrdijo. Dober želodec mora imeti, kdor hoče vse te neslanosti prebirati in ko je prebral, jih vsak še pošten mož s studom vrže proč!

(Iz celovške škofije.) Iz škofije je izstopil župnik v St. Petru v labudski dolini č. g. Askaniij pl. Zucco di Cucagna. Menda gre za misijonarja v Norveško. Kakor znano, je g. Zucco delal tudi politiko, in sicer nemško-nacionalno! — Premeščen je g. kaplan Flor. Kramar iz Otmanj v Hodiše. G. Jan. Smedie gre zaradi bolehnosti v začasni pokoj. Na župnijo Šmarten v Ravni je prezentovan tamošnji provizor č. g. Jan. Schmutzer. — Župnijski izpiti bodo dne 29. in 30. sept. in 1. okt.

(Priporočilo.) Vse, ki si žele omisliti dobro puško, opozorimo na dobro znano slovensko tvrdo „Ludovik Borovnik, puškar“, v Borovljah na Koroškem.

(Tržaškopoperski škof), milostni gospod Andrej Šterk je dne 24. t. m. dopolnil 40 let svojega mašništva. Naj ga Vsegamogočni ohrani še mnogo let! — Dne 18. oktobra bođe milostni škof imel slovesni vhod v kopersko katedralo in drugi dan delil zakrament sv. birme.

(Železna vrata.) Tako se imenuje kamenita ožina pri Oršovi, skozi katero dere Donova z avstrijskih na rumunska tla. Ta nevarna ožina je jako ovirala plovbo večjih ladij po Donovi, ki je naravna zveza Avstrije s Srbijo, Rumunijo in Bolgarijo do Črnega morja. Ze Rimljani so poskušali, da bi odstranili ovire; še danes pričajo nasipi in spominski napisi o tedanjih rimskih poskusih, da bi razširili in poglobili skalovito strago. Leta 1834 se je Avstrija na prigovarjanje ogerskega državnika Sečenija lotila dela, toda Turčija je odločno ugovarjala. Tudi poznejši načrti se niso izvršili. Po rusko-turški vojski pa je leta 1878 Avstrija dobila po berlinski pogodbi pooblastilo, da izvrši uravnavo Donove pri Železnih vratih. Izvršitev je prevzela Ogerska ter delo izročila mednarodni komisiji. Priprave so trajale celih deset let. Leta 1888 je bilo dovoljenih devet milijonov goldinarjev in 15. decembra 1890 se je pričelo delo. Izstrelili so skal, pečin in grebenov za 700.000 kubičnih metrov ter ob nasipih vzdali in zasuli 1,150.000 kubičnih metrov skal in kamenja; zgradili v skalah 15 kilometrov dolg, 60 do 72 metrov širok in 2 do 3 metre globok kanal ter 9.5 metrov dolg nasip. Delo je večinoma dovršeno in včeraj se je vršila slovesna otvoritev, katere so se udeležili presvetli cesar, avstrijski in ogerski ministri ter razni drugi dostojanstveniki. Uravnavo Železnih vrat je velikega pomena v gospodarskem in političnem oziru.

(Najden zaklad.) Iz Temešvara se poroča: V rudniškem mestu Ruskica so zidarji v hiši upravitelja Rüdigerja našli zakopano železno škrinjico, napolnjeno z napoleondori in žlahtnimi kamni v vrednosti 50.000 gld. Ker je najdišče erarsko, bode sodišče odločilo, čegav je zaklad: erarjev, upravitelj ali delavcev, ki so ga našli.

Društva.

(Hranilnica in posojilnica v Vipavi) je 25. t. mes. pričela svoje poslovanje. Za delež se plača samo 1 gld. in pristopnina 30 kr. — Uradni dnevi so ob sredah od 9. do 12. ure dopoldne in od 1. do 4. ure popoldne v posojilnični pisarni v Vipavi.

Telegrami.

Oršova, 28. septembra. Včeraj dopoldne ob sedmi uri se je podal presvetli cesar, ki je došel v mesto v soboto popoldne ob 3. uri, v župnijsko cerkev, kjer je bil navzoč pri sv. maši, katero je opravil škof Dessewffy. Ob polu 8. uri sta dospela srbski in rumunski kralj, katera je avstrijski cesar najpristrčneje pozdravil. Ob polu 10. uri je odplula cesarska ladija s tremi vladarji proti železnim vratom. Škof Dessewffy je blagoslovil kanal, na kar ga je otvoril cesar z daljšim govorom.

Herkulove kopeli, 28. sept. Presvetli cesar Franc Josip ter kralja Karol in Aleksander so dospeli včeraj popoldne iz Oršove. Po obedu so se podali, pozdravljeni od mnogobrojne množice, na krasno razsvitljeni kolodvor. Cesar se je pristrčno poslovil od obeh kraljev, na kar je ob 8. uri 30 min. odpotoval rumunski kralj v Krajevo, srbski pa ob 8. uri 45 min. v Belgrad. Ob 9. uri se je odpeljal presvetli cesar v Bukarest. — Pri obedu se je zahvalil cesar kraljema za vdeležbo ter izrazil nado, da še nadalje obstoje vezi odkritega prijateljstva, katere so vezale do sedaj te tri države. Rumunski kralj se je zahvalil za povabilo, kateremu se je z veseljem odzval, in izrazil željo, najbi poset cesarjev na rumunskih tleh še bolj utrdil vsestranske prijateljske razmere.

Dunaj, 28. septembra. V teku včerajšnjega dopoldne je aretovala policija nekega vojaškega novince. Vsled tega se je zbralo v kratkem času blizu 6000 oseb, ki so pretile stražnikom. Le z največjo silo so se mogli braniti pred napadovalci. Pet nemirnežev so prijeli.

Levov, 28. septembra. Slovesnosti povodom tristoletnice zjedinenja grško-katoliške cerkve so se pričele včeraj s slovesno božjo službo in sprevedom. Izvanredne slavnosti, ki trajajo do 13. oktobra, se vdeležuje tudi duhovščina rimsko-katoliškega in armenskega obreda.

Rim, 28. septembra. Poroka neapolskega princa s princezino Heleno je določena na 24. oktobra.

Rim, 28. septembra. Uradni list objavlja dekret, s katerim se prepoveduje za nedoločeno dobo uvoz prašičev iz Bosne in Hercegovine.

Plovdiv, 28. septembra. Iz Carigrada se poroča, da je turška policija v teku zadnjih dni izvršila več hišnih preiskav, ker so jo na to opozorili brezimni lepaki. Aretovanih je bilo več oseb.

Bordeaux, 28. septembra. Pri Saint Mariens sta trčila dva železnična vlaka, od katerih je bil jeden brzovlak. Trdi se, da je ranjenih 20 oseb.

V udobnost

sl. p. n. občinstvu omislil sem si na II. mednarodni farmacevtski razstavi v Pragi američansko ljudsko registrirano blagajno, katero sem v svoji lekarni umestil. Ta blagajna onemogoči kakeršno si boði že zmoto pri plačnanju kupljenega predmeta, ker vsakdo dobi kupon, na katerem blagajna sama mehanično zabeleži svoto, katero ima plačati kupovalec. 670 3--2

G. Piccoli

lekarnar v Ljubljani, Dunajska cesta.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
raznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bazirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Proti revmatičnim bolečinam
uporablja se za vrbiranje bolečih telesnih delov
antirreumon lekarja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta).
Cena steklenici 25 kr. 125 (50—31) 5

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije kisle
KISELINE

kot zdravilni vrecel že stoletja znana v vseh
boleznih sapnih in prebavnih organov,
pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru.
Izvrstna za otroke, prebolele in mej noseč
(L.) nostjo. 10 34
Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

Umrli so:

26. septembra. Marija Strel, posestnikova žena, 55 let,
Pred Škofijo 1, srčna vodenica. — Avgustin Jurjove, voznika
sin, 40 dni, Marije Terezije cesta 14, bronhitis. — Marjana
Perovšek, dninarjeva žena, 50 let, Kladezne ulice 20, naduha.
Angela Žerjav, trgovčeva hči, 4 mesece, Rečne ulice 8, čre-
vesni katar.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tempera- tura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
26	9. zvečer	726.0	8.6	sl. jvzh.	skoro obl.	
27	7. jutraj	729.7	7.8	sr. jug	poloblačno	1.0
	2. popol.	730.6	18.6	sr. sszh.	sk. jasno	
27	9. zvečer	733.4	10.5	sl. jvzh.	jasno	
28	7. jutraj	734.5	5.4	brezv.	megla	0.0
	2. popol.	733.8	16.0	sl. vjvzh.	jasno	

Srednja temperatura sobote 9.1°, za 4.3° nad normalom.
Srednja temperatura nedelje 12.3°, za 1.0° nad normalom.

Obdarjena, jako umetna 622 17

lesorezbina dela

okvire za fotografije in slike, zelo okusno izdelane po
naročilu s poljubnim listevjem, z grbom ali znaki, ploščke
z napisi itd. — vse iz lastne delavnice priporočam

Fr. Stampfel

v Ljubljani, Kongresni trg, Tonhalle.

St. 25.819.

Razpis.

Da se zagotovi zalaganje mestne občine ljubljanske s **stavbinskim in rezanim lesom**, s **posipalnim materialom za javne ceste**, in pa **preskrbovanje mestne vožnje** za leto 1897, oziroma tudi 1898. in 1899. l., vršile se bodo pismene dražbene obravnave pri stavbinskem uradu mestnega magistrata (Mestni trg št. 27, III nadstropje) in sicer:

1. za dobavo **stavbinskega in rezanega lesa**, 9. dan meseca oktobra 1896 ob 10. uri dopoldne;
2. za dobavo **kamnoseških del in materiala**, 5. dan meseca oktobra 1896 ob 10. uri dopoldne;
3. za dobavo **posipalnega materiala za javne ceste**, 6. dan meseca oktobra 1896 ob 10. uri dopoldne in
4. za oddajo **mestne vožnje**, 7. dan meseca oktobra 1896 ob 10. uri dopoldne.

Dotični pogoji in druge podrobnosti poizvedo se v pisarni mestnega stavbinskega urada o uradnih urah.

Dotični podjetniki se opozarjajo, da se bodo sprejemale ponudbe le posameznih obstoječih tvrdk in posameznih podjetnikov, in da so dotična vadija pred dražbo dražbenemu komisijonu izročiti ali pa pri mestni blagajnici položiti. Na ponudbe, ki ne bodo o pravem času vložene, se ne bode oziralo.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 22. septembra 1896.

Zahvala.

671 1—1

Za mnoge dokaze srčnega in tolažilnega sočutja ob žalostni izgubi naše iskreno ljubljene hčere, oziroma sestre

Zorke Mrak,

potem za darovane prekrasne vence in za jako časte udeležitev pri sprevedu k poslednjemu počitku izre-
kamo vsem svojo odkrito srčno in najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 28. septembra 1896.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

675 1—1

Ako je zamogla kaka stvar lajšati našo neizrek-
ljivo boleš, bili so gotovo na tako prisrčni način
izraženi dokazi sočutja plemenitih ljudi.

Ker nam je nemogoče, vsakemu posamezniku se
zahvaliti, izrekamo tem potom zahvalo, tisočero za-
hvalo vsem, katerih krasni veni in sočutje so tako
blagodejno vplivali na naša globoko užaljena srca, in
jednako zahvalo onim, ki so spremili našega dragega
pokojnika k zadnjemu počitku. Pevskemu zboru slav.
ljubljanskega nemškega telovadnega društva poleg
tega za ganljivo nagrobno našo najiskrenejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 28. septembra 1896.

Rodbina Ludovik Ecker.

Kot kuharica

želi v službo stopiti bolj priletna, a še čvrsta
ženska.

Več pové upravništvo „Slovenca“. 665 3—1

Št. 25.443.

Razglas.

674 1—1

Ker se preveč prositeljev za posojila oglašja, sklenil je upravni odbor
mestne hranilnice v Novem Mestu v svoji seji dne 24. septembra t. l. **dovo-
ljevati posojila** od sedaj naprej na nedoločen čas **samo v novomeškem
sodnijskem okraju.**

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem Mestu.

Litija.

Franc Grünwald

naznanjam p. n. občinstvu, da sem se preselil z dném
21. septembra t. l. s 667 2—2

svojim krojaškim obrtom

iz Šmartna pri Litiji

v Litijo,

kamor naj mi slavno občinstvo odslej svoja cenjena naročila
pošiljati blagovoli.

P. n. občinstvu se najiskrenejšo zahvalujem za dosedanja
naročila in zagotavljam, da se bodem tudi nadalje potrudil s
poštenim delom in z nizko ceno v popolno zadovoljnost postreči.

Litija.

Dunajska borza.

Dné 28. septembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 40 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 45 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 30 „
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 „ 10 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 15 „
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 „ 10 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	951 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	368 „ 25 „
London vista	119 „ 85 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 80 „
20 mark	11 „ 74 „
20 frankov (napoleonador)	9 „ 54 1/2 „
Italijanski bankovci	44 „ 40 „
C. kr. cekini	5 „ 67 „

Dné 26. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld. 25 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 „ 50 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	190 „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ — „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	139 „ — „
Dunavske vravnave srečke 5%	128 „ — „
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	108 „ 25 „
Posojilo goriskega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 75 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 35 „
Prioritetne obveznice državne železnice	223 „ 25 „
južne železnice 3%	171 „ 40 „
južne železnice 5%	128 „ 35 „
dolenjskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	142 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	10 „ — „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	70 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	71 „ 25 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ 75 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	154 „ 75 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gld. st. v.	3415 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	426 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	101 „ 25 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— „ — „
Montanska družba avstr. plan.	85 „ 75 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	157 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 75 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri tvebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.